

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ТРАДИЦИИ В ПРОЦЕССЕ ВОСПИТАНИЯ И ОБРАЗОВАНИЯ МОЛОДЕЖИ. ГУМАНИЗМ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОЇ СТАЛОСТІ СТУДЕНТІВ У РУСЛІ ФОРМУВАННЯ АДАПТАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПРИ ОТРИМАННІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Андрюшина Л.Л., Білогур В.Є, Родіна Ю.Д.
Дніпропетровський державний інститут фізичної
культури і спорту

Анотація. У роботі визначаються пріоритетні напрями дослідження при вивченні психоемоційної сталості студентів, навчаючихся у новій системі згідно процесів Болонської інтеграції, яка передбачає реформування вищої освіти, удосконалення самостійної роботи студентів, підвищуючи їх ступінь участі у освітніх процесах, у зв'язку з чим виникає питання особистісної адаптації.

Ключові слова: дослідження, навчання, психічний, емоційний, сталість, адаптація, освіта.

Аннотация. Андрюшина Л.Л., Білогур В.Є, Родина Ю.Д. Исследование психоемоционального постоянства студентов в русле формирования адаптационных возможностей при получении высшего образования в современных условиях. В работе определяются приоритетные направления исследования при изучении психоемоциональной устойчивости студентов, обучающихся в новой системе согласно процессам Болонской интеграции, которая предполагает реформирование высшего образования, усовершенствование самостоятельной работы студентов, повышая их степень вовлеченности в образовательные процессы, в связи с чем возникает вопрос личностной адаптации.

Ключевые слова: исследование, обучение, психический, эмоциональный, устойчивость, адаптация, образование.

Annotation. Andryushina L.L., Bilogur V.Y., Rodina Y.D. Research of a psychological emotional constancy of students in a vein of formation of adaptable opportunities at reception of higher education in modern conditions. In this work is determining priority direction research study psychical emotion stability of students, who study in new system Bolonskaya integration. It is reformatted high education, improvement themselves work of students, level involving is raise. Question themselves adaptation is appear in this connect.

Key words: research, study, psychical, emotion, stability, adaptation, education.

Вступ.

Сучасні умови отримання вищої освіти характеризуються змінами у всіх її царинах і насамперед, враховуючи введення нової, кредитно-модульної системи, у побудові самого навчального процесу: форм навчання, його змісту, форм та норм звітності, та головне, частки участі самого студента у навчальному процесі. Адже, якщо раніше основний зміст перерахованого складала діяльність та підготовленість викладача, який повністю забезпечував весь навчальний процес і від студента вимагалась тільки кінцева звітність у вигляді заліків, екзаменів, здачі виконаних робіт, тощо, то тепер маємо докорінні зміни у побудові системи навчання. Як зважають автори Андру-

щенко В. [1], Володько В.М., Дмитрик І.С., Іванова Т.В [3], Смирнова І.Є. [5], головний акцент у новій системі робиться на самостійність студента, на регулюванні різних моментів побудови навчального процесу самим студентом, майже без допомоги викладача; а значить зовсім іншого значення набувають його особистісні якості та те, як він може обходитись із своїми психічними ресурсами у змінюючихся обставинах, тобто, як він може адаптуватися. Адже, як відомо, при будь-якому порушенні збалансованості системи людина-середовище приходимо до недостатності психічних та фізичних ресурсів особистості, незбалансованості внутрішніх систем та психіки з зовнішнім середовищем, і, як наслідок, порушення індивідуального реагування на різні ситуації, виникнення тривожності, фрустрації, агресивності та ригідності у поведінці.

Робота виконана у відповідності до плану НДР Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту.

Формулювання цілей роботи.

Мета дослідження. У даній роботі за мету ми взяли дослідити вищеозначені процеси у середовищі студентів, що приходять отримувати вищу освіту.

Методи дослідження. Було проведення тестування першого курсу по таким психічним показникам: тривожність, як стан, наявність якого покаже неблагополуччя особистості у системі навчання; фрустрація, яка розглядається як одна із форм психологічного стресу; агресивність та ригідність яка виражається у відсутності гнучкого реагування на мінливе середовище і є однією з головних перешкод успішного навчання студентів.

Результати дослідження.

Були отримані наступні дані, рис. 1.

Тривожність:

- висока ступінь сформованості – 0%;
- середня ступінь сформованості – 32,73%;
- низька ступінь сформованості – 67,27%.

Фрустрація:

- висока ступінь сформованості – 0%;
- середня ступінь сформованості – 41,82%;
- низька ступінь сформованості – 58,18%.

Агресивність:

- висока ступінь сформованості – 12,73%;
- середня ступінь сформованості – 49,09%;
- низька ступінь сформованості – 38,18%.

Ригідність:

- висока ступінь сформованості – 10,9%;
- середня ступінь сформованості – 58,18%;
- низька ступінь сформованості – 30,9%.

Якщо розглянути окремо чоловічу і жіночу статтю, отримаємо:

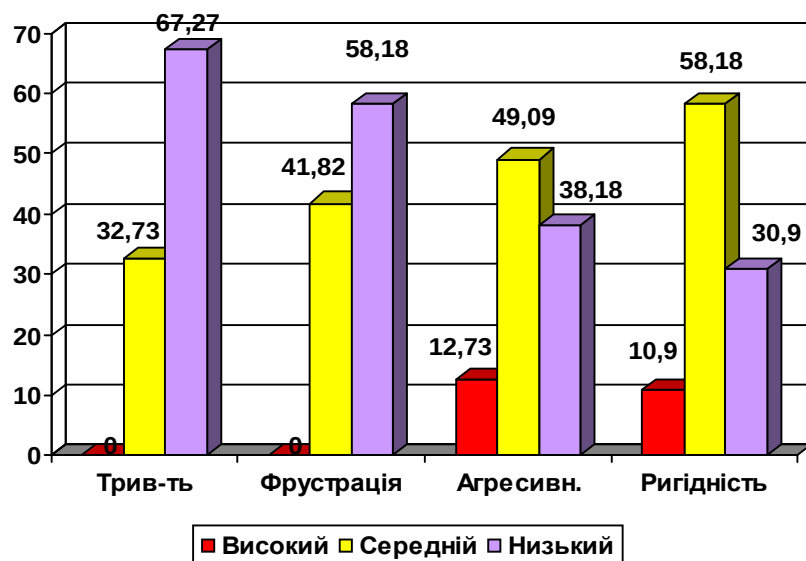

Рис.1. Рівень психоемоційної сталості студентів.

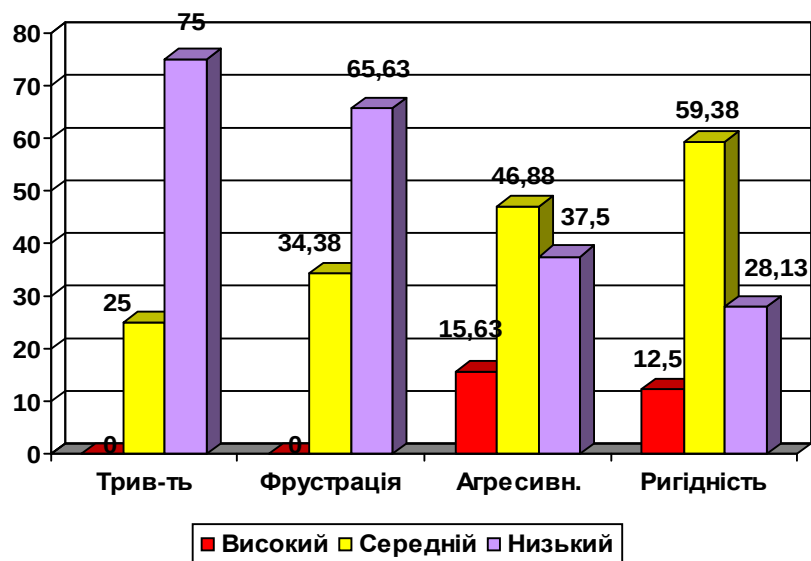

Рис.2. Рівень психоемоційної сталості чоловіків.

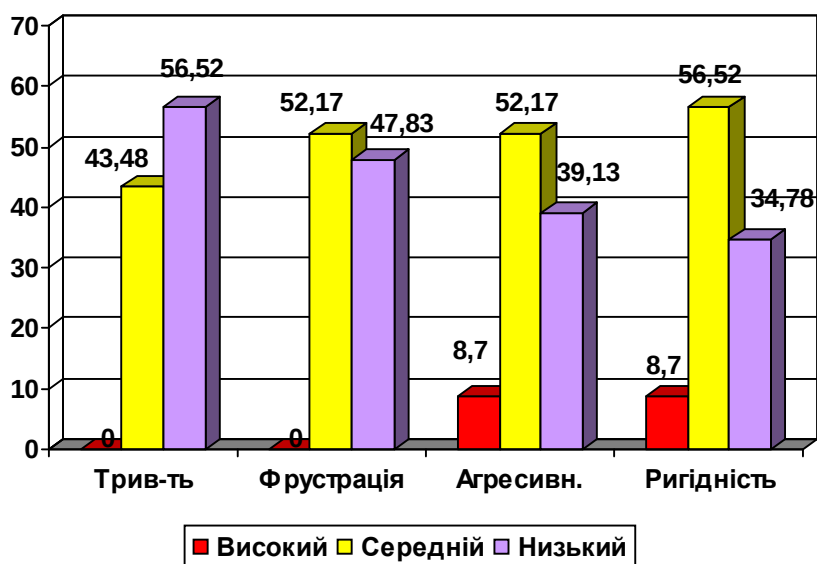

Рис.3. Рівень психоемоційної сталості жінок.

для чоловіків, рис.2.

Тривожність:

- висока ступінь сформованості – 0%;
- середня ступінь сформованості – 25%;
- низька ступінь сформованості – 75%.

Фрустрація:

- висока ступінь сформованості – 0%;
- середня ступінь сформованості – 34,38%;
- низька ступінь сформованості – 65,63%.

Агресивність:

- висока ступінь сформованості – 15,63%;
- середня ступінь сформованості – 46,88%;
- низька ступінь сформованості – 37,5%.

Ригідність:

- висока ступінь сформованості – 12,5%;
- середня ступінь сформованості – 59,38%;
- низька ступінь сформованості – 28,13%.

для жінок, рис.3.

Тривожність:

- висока ступінь сформованості – 0%;
- середня ступінь сформованості – 43,48%;
- низька ступінь сформованості – 56,52%.

Фрустрація:

- висока ступінь сформованості – 0%;
- середня ступінь сформованості – 52,17%;
- низька ступінь сформованості – 47,83%.

Агресивність:

- висока ступінь сформованості – 8,7%;
- середня ступінь сформованості – 52,17%;
- низька ступінь сформованості – 39,13%.

Ригідність:

- висока ступінь сформованості – 8,7%;
- середня ступінь сформованості – 56,52%;
- низька ступінь сформованості – 34,78%.

Як бачимо, для жіночої статі маємо більш низькі показники по ригідності, менше високих показників по агресивності, але середніх навіть більше ніж у чоловіків і більш високі показники по фрустрації і тривожності.

Для співвідношення чоловіки-жінки такі цифри є нормою але для психічних показників маємо надто високі показники агресивності і ригідності. А саме ригідність, тобто низькі адаптаційні можливості у змінюючихся обставинах нових процесів, може заважати успішному проведенню нових реформ. Тому надалі планується проводити зріз наявності змін цих показників під час навчання у системі самостійності, що передбачає впровадження Болонського процесу та дослідження формування таких показників як волевого блоку психічних властивостей а також дослідження перебігу психічних процесів, таких як увага, інтелектуальна лабільність та ін.

Висновки:

1. За показником тривожності маємо 67,27% з низькою ступінню сформованості, 0% з високою ступінню сформованості, що говорить про достатню збалансованість психічного здоров'я першокурсників, відсутність факторів нескорної сили.

2. За показником фрустрації маємо 58,18% з низькою ступінню сформованості, 0% з високою ступінню сформованості, що підтверджує перший висновок.

3. За показником агресивності маємо 38,18% з низькою ступінню сформованості, 12,73% з високою ступінню сформованості. Бачимо у наявності певний процент з високою агресивністю, що може заважати і в навчальному процесі, і формуванню зрілих особистісних якостей з опорою на саму особистість.

4. За показником ригідності маємо 30,9% з низькою ступінню сформованості, 10,9% з високою ступінню сформованості. Такі показники ригідності будуть заважати гнучкості сприйняття та дій у новій системі, що потребує швидкого реагування психіки та пристосування до нових умов, тобто висуває певні адаптаційні вимоги до особистості.

Виходячи з урахованого, маємо напрями наступних досліджень:

- подальше дослідження адаптаційних можливостей особистості студентів
- дослідження змін у блоці психічних процесів
- дослідження перебігу різних видів самостійної роботи у навчальній діяльності студента.

Подальші дослідження необхідно спрямувати на вивчення інших проблем психоемоційної сталості студентів у руслі формування адаптаційних можливостей при отриманні вищої освіти у сучасних умовах.

Література

1. Андрущенко В. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу// Вища освіта України. - 2004. - № 1. - 5-9 с.
2. Вазина К. Б. Модульное обучение. - Горький. - 1990. - 14 с.
3. Володько В.М., Дмитрик І.С., Іванова Т.В. Самостійна пізнавальна діяльність студентів: Методичні рекомендації. - К.: ІСДО, 1993. - 52с.
4. Кремень В. Модернізація вищої школи України в контексті принципів Болонської декларації//Вища школа, 2004. - № 5 - 6. - 32 - 39 с.
5. Смирнова І.Э. Модели обучения в системе высшего образования // Инновации в образовании. - 2006.- № 1. - 5-14 с.

Надійшла до редакції 01.11.2007р.

АКТУАЛЬНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Антоненко О.В.

Донецький державний інститут здоров'я, фізичного виховання і спорту

Анотація. В даній статті розкривається необхідність інноваційного навчання студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання. Зокрема аналізуються підходи до підготовки майбутнього вчителя до інноваційної діяльності та етапи цієї підготовки. Інноваційне навчання майбутніх учителів фізичного виховання визначено як взаємодію інноваційної діяльності викладача та інноваційної навчальної діяльності студента. В основу побудови концепції підготовки вчителя до інноваційної діяльності покладено системний, рефлексивно-діяльнісний і індивідуально-творчий підходи. Ключові слова: якість, інновація, діяльність, навчання, підхід. Аннотация. Антоненко О.В. Актуальность инновационного обучения будущих учителей физического воспитания. В данной статье раскрывается необходимость инновационного обучения студентов высших учебных заведений физического воспитания. В частности анализируются подходы к подготовке будущего учителя к инновационной деятельности и этапы этой подготовки. Инновационное обучение будущих учителей физического воспитания определено как взаимодействие инновационной деятельности преподавателя и ин-